

III

(Akty przygotowawcze)

RADA

STANOWISKO PRZYJĘTE PRZEZ RADĘ (UE) NR 13/2010 W PIERWSZYM CZYTANIU

w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo

Przyjęte przez Radę w dniu 26 lipca 2010 r.

(2010/C 253 E/01)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 79 ust. 2 lit. b),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Parlament Europejski ⁽³⁾, Rada oraz Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny ⁽⁴⁾ wzywały do lepszej integracji obywateli państw trzecich, którzy legalnie zamieszkują na terytorium państw członkowskich, poprzez przyznanie im jednolitych praw, odpowiadających możliwie jak najbardziej tym, z których korzystają obywatele Unii.
- (2) Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych na posiedzeniu w dniu 1 grudnia 2005 r. podkreśliła, że Unia musi zapewnić sprawiedliwe traktowanie obywatelom państw trzecich, którzy legalnie przebywają na terytorium państw członkowskich, oraz że bardziej energiczna polityka w zakresie integracji powinna stawić

sobie za cel zagwarantowanie im praw i obowiązków porównywalnych do praw i obowiązków obywateli Unii.

- (3) Rozporządzenie Rady (WE) nr 859/2003 z dnia 14 maja 2003 r. ⁽⁵⁾ rozszerzyło rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 i rozporządzenia (EWG) nr 574/72 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw członkowskich na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo.
- (4) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, zwłaszcza z jej art. 34 ust. 2.
- (5) Rozporządzenie (WE) nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego ⁽⁶⁾ zastępuje rozporządzenie (EWG) nr 1408/71. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego ⁽⁷⁾ zastępuje rozporządzenie (EWG) nr 574/72. Rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i (EWG) nr 574/72 zostają uchylone ze skutkiem od daty rozpoczęcia stosowania rozporządzenia (WE) nr 883/04 i rozporządzenia (WE) nr 987/2009.
- (6) Rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 znacząco aktualizują i upraszczają zasady koordynacji zarówno w odniesieniu do ubezpieczonych jak i do instytucji zabezpieczeń społecznych. W przypadku tych ostatnich, zaktualizowane zasady koordynacji mają na celu przyspieszenie i ułatwienie przetwarzania danych dotyczących praw do świadczeń osób ubezpieczonych oraz zmniejszenie związanych z tym kosztów administracyjnych.

⁽¹⁾ Dz.U. C 151 z 17.6.2008, s. 50.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 9 lipca 2008 r. (Dz.U. C 294E z 3.12.2009 r., s. 259) i stanowisko Rady przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu w pierwszym czytaniu 26 lipca 2010 r.

⁽³⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 27 października 1999 r. w sprawie posiedzenia Rady Europejskiej w Tampere (Dz.U. C 154 z 5.6.2000, s. 63).

⁽⁴⁾ Opinia EKES z dnia 26 września 1991 w sprawie statusu pracowników migrujących z państw trzecich (Dz.U. C 339 z 31.12.1991, s. 82).

⁽⁵⁾ Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 166 z 30.4.2004, s. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 284 z 30.10.2009, s. 1.

- (7) Do celów Unii należą wspieranie wysokiego poziomu ochrony socjalnej oraz podnoszenie poziomu i jakości życia w państwach członkowskich. | takiego obywatela państwa trzeciego w zakresie, w jakim wywodzą swoje prawa od pracownika, zamieszkujących w państwie trzecim.
- (8) Aby uniknąć sytuacji, w której pracodawcy oraz krajowe instytucje zabezpieczeń społecznych są zmuszeni do zajmowania się złożonymi sytuacjami prawnymi i administracyjnymi dotyczącymi tylko ograniczonej grupy osób, należy korzystać w pełni z dobrodziejstw modernizacji i uproszczenia w dziedzinie zabezpieczenia społecznego poprzez stosowanie jednego instrumentu prawnego koordynacji łączącego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009. (14) Zachowanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych, jak ustanowiono w art. 64 rozporządzenia (WE) nr 883/2004, podlega warunkowi zarejestrowania się w charakterze osoby poszukującej pracy w służbach zatrudnienia każdego z państw członkowskich wjazdu. Przepisy te powinny zatem mieć zastosowanie do obywatela państwa trzeciego pod warunkiem, że osoba ta ma prawo, w stosownych przypadkach, na mocy jej zezwolenia na pobyt lub statusu rezydenta długoterminowego, do zarejestrowania się jako osoba poszukująca pracy w służbach zatrudnienia państwa członkowskiego wjazdu oraz prawo do legalnej pracy.
- (9) W związku z powyższym niezbędne jest zastąpienie rozporządzenia (WE) nr 859/2003 przez instrument prawny, którego podstawowym celem ma być zastąpienie odpowiednio rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i rozporządzenia (EWG) nr 574/72 rozporządzeniem (WE) nr 883/2004 i rozporządzeniem (WE) nr 987/2009. (15) Niniejsze rozporządzenie powinno pozostawać bez uszczerbku dla praw i obowiązków wynikających z umów międzynarodowych z państwami trzecimi, których Unia jest stroną i które przewidują korzyści w zakresie zabezpieczenia społecznego.
- (10) Stosowanie rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i rozporządzenia (WE) nr 987/2009 do obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo nie może dać im jakiegokolwiek prawa do wjazdu, pobytu lub zamieszkania w państwie członkowskim ani dostępu do rynku pracy. Stosowanie rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i rozporządzenia (WE) nr 987/2009 powinno zatem pozostać bez uszczerbku dla prawa państwa członkowskiego do odmowy wydania, cofnięcia lub odmowy przedłużenia zezwolenia na wjazd, pobyt, zamieszkanie lub pracę w danym państwie członkowskim zgodnie z prawem unijnym. (16) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie z powodu sytuacji transgranicznych, natomiast ze względu na skalę unijną proponowanych działań możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości przewidzianą w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności przewidzianą w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (11) Na mocy niniejszego rozporządzenia, rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 powinny mieć zastosowanie tylko o tyle, o ile dana osoba już legalnie zamieszkuje na terytorium państwa członkowskiego. Legalne zamieszkanie powinno być zatem warunkiem wstępnym stosowania tych rozporządzeń. (17) Zgodnie z art. 3 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Irlandia powiadomiła pismem z dnia 24 października 2007 r., że nie zamierza uczestniczyć w przyjęciu ani stosowaniu niniejszego rozporządzenia.
- (12) Rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 nie powinny mieć zastosowania w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy jednego państwa członkowskiego. Dotyczy to między innymi sytuacji obywatela państwa trzeciego, związanego tylko z państwem trzecim i jednym państwem członkowskim. (18) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, oraz bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Zjednoczone Królestwo nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związane ani go nie stosuje.
- (13) Warunek legalnego zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego nie powinien mieć wpływu na prawa wypływające ze stosowania rozporządzenia (WE) nr 883/2004, dotyczące świadczeń z tytułu inwalidztwa, emerytur i rent rodzinnych, w imieniu jednego lub kilku państw członkowskich, dla obywatela państwa trzeciego, który wcześniej spełnił warunki niniejszego rozporządzenia, albo osób pozostałych przy życiu po śmierci (19) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 22) w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Rozporządzenie (WE) nr 883/04 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 mają zastosowanie do obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, jak również do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci, pod warunkiem że zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego i znajdują się w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego.

Artykuł 2

Niniejszym uchyla się rozporządzenie (WE) nr 859/2003 w stosunkach między państwami członkowskimi, która są nim związane.

Artykuł 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich, zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w ...

W imieniu Parlamentu Europejskiego

...

Przewodniczący

W imieniu Rady

...

Przewodniczący

UZASADNIENIE RADY

I. WPROWADZENIE

W dniu 25 lipca 2007 r. Komisja przedstawiła wyżej wymieniony wniosek, który ma zastąpić rozporządzenie (WE) nr 859/2003 oraz objąć przepisami rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i stosownego rozporządzenia wykonawczego (rozporządzenie Rady (WE) nr 987/2009) obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze nimi objęci jedynie ze względu na swoje obywatelstwo.

Wniosek opiera się na art. 63 pkt 4 Traktatu (jednomyślność i procedura konsultacji). Po wejściu w życie Traktatu z Lizbony podstawą prawną stał się art. 79 ust. 2 lit. b) TFUE (większość kwalifikowana i zwykła procedura ustawodawcza).

W dniu 9 lipca 2008 r. w ramach procedury konsultacji opinię wydał Parlament Europejski. Po wejściu w życie Traktatu z Lizbony Parlament Europejski przyjął – w dniu 5 maja 2010 r. – rezolucję⁽¹⁾, w której potwierdził, że podtrzymuje swoje stanowisko także w ramach zwykłej procedury ustawodawczej.

W dniu 16 stycznia 2008 r. opinię wydał Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny.

Komisja nie przedłożyła formalnie zmienionego wniosku w następstwie opinii Parlamentu w pierwszym czytaniu.

Zgodnie z art. 294 ust. 5 (TFUE) Rada przyjęła większością kwalifikowaną swoje stanowisko w pierwszym czytaniu w dniu 26 lipca 2010 r.

Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, który jest dołączony do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, pismem z dnia 24 października 2007 r. Irlandia powiadomiła, że chce uczestniczyć w przyjęciu i stosowaniu przedmiotowego rozporządzenia.

Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, który jest dołączony do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, i bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Zjednoczone Królestwo nie uczestniczy w przyjęciu przedmiotowego rozporządzenia, nie jest nim związane ani go nie stosuje.

Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu w sprawie stanowiska Danii, który jest dołączony do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu przedmiotowego rozporządzenia, nie jest nim związana ani go nie stosuje.

II. CEL

Rozporządzenie (WE) nr 859/2003 objęło przepisami rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 i odnośnego rozporządzenia wykonawczego (EWG) nr 574/72 obywateli państw trzecich. Te ostatnie rozporządzenia zostały uproszczone i zaktualizowane odpowiednio rozporządzeniami (WE) 883/2004 i 987/2009, które mają zastosowanie od dnia 1 maja 2010 r.

Cel niniejszego wniosku w sprawie rozporządzenia pokrywa się z celem rozporządzenia (WE) nr 859/2003, który polega na rozszerzeniu zakresu stosowania przepisów wspólnotowych obowiązujących w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo.

⁽¹⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 maja 2010 r. w sprawie konsekwencji wejścia w życie traktatu lizbońskiego dla trwających międzyinstytucjonalnych procedur decyzyjnych.

Wniosek w sprawie rozporządzenia ma zapewnić stosowanie takich samych zasad koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wobec obywateli państw trzecich co wobec obywateli Unii Europejskiej od momentu wejścia w życie rozporządzeń (WE) 883/2004 oraz 987/2009. Jego celem jest uniknięcie wyjątkowo zagmatwanej sytuacji, w której poszczególni obywatele i administracje krajowe mają do czynienia z dwoma odmiennymi zestawami zasad i uprawnień obejmujących koordynację systemów zabezpieczenia społecznego między państwami członkowskimi.

III. ANALIZA STANOWISKA RADY W PIERWSZYM CZYTANIU

Parlament Europejski przyjął dwie poprawki do wniosku Komisji w celu wprowadzenia do preambuły dwóch nowych motywów (3a i 6a), które mają podkreślić znaczenie równego traktowania.

Komisja stwierdziła podczas debaty na sesji plenarnej, że może zaakceptować te poprawki.

Rada również była w stanie zaakceptować te dwie poprawki (motywy 4 i 7 w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu).

Rada uznała ponadto, że niezbędne jest sprecyzowanie motywu 8 wniosku (motyw 10 w stanowisku w pierwszym czytaniu) w taki sposób, by stwierdzić, że zastosowanie rozporządzeń (WE) 883/2004 i 987/2009 do obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na swoje obywatelstwo, pozostaje bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do odmowy wydania zezwolenia na wjazd, pobyt, zamieszkanie lub pracę w danym państwie członkowskim, do cofnięcia takiego zezwolenia lub do odmowy jego przedłużenia, zgodnie z przepisami wspólnotowymi.

Ponadto motyw 13 w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu określa, że warunek legalnego zamieszkiwania na terytorium państwa członkowskiego, określony w art. 1, nie ma wpływu na prawa wynikające z zastosowania – w imieniu jednego państwa członkowskiego lub większej ich liczby – przepisów rozporządzenia (WE) nr 883/2004 dotyczących świadczeń z tytułu inwalidztwa, świadczeń z tytułu starości lub rent rodzinnych wobec obywatela państwa trzeciego, który uprzednio spełnił warunki przedmiotowego rozporządzenia, lub wobec osób pozostałych przy życiu po śmierci takiego obywatela państwa trzeciego.

Motywy 17, 18 i 19 w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu odnoszą się do stanowiska Irlandii, Zjednoczonego Królestwa i Danii odnośnie do przyjęcia i stosowania przedmiotowego rozporządzenia.

Komisja zaakceptowała stanowisko Rady w pierwszym czytaniu.

IV. PODSUMOWANIE

Rada uważa, że jej stanowisko w pierwszym czytaniu dotyczące wniosku w sprawie rozporządzenia Rady rozszerzającego przepisy rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i rozporządzenia (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na swoje obywatelstwo, stanowi wyważone podejście dające gwarancję równego traktowania i niedyskryminacji obywateli państw trzecich legalnie zamieszkujących na terytorium Unii Europejskiej.

Rada oczekuje konstruktywnej dyskusji z Parlamentem Europejskim w celu osiągnięcia ostatecznego porozumienia w sprawie tego ważnego rozporządzenia.